

بهش : کۆمه ئناسی

کۆلیژ : ئاداب

زانکۆ : سه لاهه ددین

بابهت : ئاماری کۆمه لایهتی وینایی (الوصفي)

په رتووکی کۆرس (سائی یه کهم)

ناوی مامۆستا : م.ی. کامران جوهر عبدالله

سائی خویندن: 2022 - 2023

پەرتووکی کۆرس
Course Book

1. ناوی کۆرس	ئاماری کۆمەلایەتی و ئینای (الوصفي)
2. ناوی مامۆستای بەرپرس	م.ی. کامران جوهر عبدالله
3. بەش / کۆلیژ	کۆمەلناسی - ئاداب
4. پەيوه‌ندی	ئیمیل : kameran.abdullah@su.edu.krd ژمارەى تەلەفون : 07504542495
5. یەكەى خۆیندن (بە سەعات) ئە هەفتە یەك	تیۆرى : 3 كاتریمیر
6. ژمارەى كارکردن	شەش كاتریمیر وانه وتنه‌وه ئە هەفتە یەكدا
7. كۆدى كۆرس	
8. پروفایه‌لى مامۆستا	سائى ئە دایكبوون (۱۹۷۹/۳/۹) . دەرچووی ئامادەیی (۲۰۰۶-۲۰۰۵) . بەدەستەینانی پروانامەى بەكالۆریۆس ، بەشى كۆمەلناسی ، كۆلیژی ئەدەبیات ، زانكۆی سەلاحەددین ئە (۱/تەمووز/۲۰۱۰) . بەدەستەینانی پروانامەى ماستەر ، بەشى كۆمەلناسی ، كۆلیژی ئەدەبیات ، زانكۆی سەلاحەددین ئە (۲۰۱۶/۵/۱۱) . بەدەستەینانی پروانامەى توانستی كۆمپیوتەر . بەدەستەینانی پروانامەى توانستی ئینگلیزی ئە سەنتەرى زمان ئە زانكۆی سەلاحەددین . بەدەستەینانی پروانامەى ریگاکانی وانه وتنه‌وه ئە خولی پەرەپیدانی توانای ئەكادیمی ئە بەرپۆه‌بەرایەتی پەرەپیدانی بەردەوام ئە زانكۆی سەلاحەددین .
9. وشە سەرەکیەکان	ئاماری کۆمەلایەتی ، ئاماری کۆمەلایەتی و ئینای، گۆراو، کۆمەلگە، داتا و ژمارەکان.
10. ناوەرۆکی گشتی کۆرس :	ئاماری کۆمەلایەتی و ئینای (الوصفي) (الإحصاء الوصفي – Descriptive Statistics): لقیكە ئە لقیكەکانی كۆمەلناسی گرنگی بە وەسفکردن و روونکردنەوه و پێشاندانی داتاكان یان گۆراوه‌كان دەدات بەبێ شیکردنەوه و راستی دەرئەنجامەکان ئەبارەیانەوه.
11. ئامانجەکانی کۆرس :	1. ئاشناکردنی فیروخواز بە مانای ئامار و جوهرەکانی.

2. خستەرپووی گرنگی ناماری کۆمه لایه تی بۆ توێژەر.

3. ناشاکردنی فیرخوازه به شیوه سهره تاییه کانی نامرازه نامارییه کان.

4. خستنه رو و جیبه جیکردنی ناماره ویناییه کان و چۆنیه تی به کارهینانیان .

12. نهرکه کانی قوتابی :

به شیوه یه کی گشتی نهرکی مامۆستا و فیرخواز نهرکی هاوبه شه، چونکه نه مامۆستا به بی فیرخواز نه به پیچه وانه شه وه نهرکه کان نه جامه دریت، بۆیه پیویسته مامۆستا نهرکی سهرشانی خۆی به شیوه یه کی به رپرسیارانه به جی بگه یه نیت، ههروه ها له به رامبه ریشدا فیرخواز به رۆلی خۆی هه ئسیت له هه وئدان بۆ جیبه جیکردنی نهرکه کانی خۆی له وانه ناماده بوونی له وانه کانی ناو که مپهس، ناماده کردنی نهرکی رۆژانه ی له وانه کان، به شاری کردنی فیرخواز له وانه کانی رۆژانه دا، خۆ ناماده کردن بۆ تاقیکردنه وه، نه جامه دانی راپۆرت و سیمینار .

13. رینگه ی وانه ووتنه وه :

له ووتنه وه ی نهم بابه ته دا مامۆستا شیواز و رینگای جیاواز به کارده هی نیت بۆ بۆ ووتنه وه ی وانه که و گه یاندنی په یامی زانستی به فیرخوازن به م رینگایانه ی خواره وه وه ک: داتاشۆ و پاوه رپۆینت ، ته خته ی سپی.

14. سیسته می هه ئسه نگاندن

لیردها مامۆستا هه ئسه نگاندنی فیرخواز به م شیوه یه نه جام دهدات بۆ نمونه دوو تاقیکردنه وه ی مانگانه له سه ر (15) نهره بۆ هه ر تاقیکردنه وه یه ک. (10) نهره ش له سه ر چالاکی رۆژانه و پینشکه شکردنی سیمینار له سه ر بابه تیگ له چوارچیه ی بابه تی کۆرس، بیرکردنه وه ی ره خنه گرانه (پریزنه تیشن)، راپۆرت نووسین، به گشتی نه مانه ده کاته (40) نهره ده چنه چوارچیه ی نهری کۆشش. (60) نهره که ی تر له سه ر تاقیکردنه وه ی کۆتایی کۆرس ده بیته .

15. دهرنه نجامه کانی فیربوون

له ناوه رۆکی کۆرسه که پشت به ستراوه به پیویستی بابه ته که بۆ شاره زابوونی فیرخواز، ههروه ها شاره زابوونی فیرخواز به نامرازه نامارییه کان بۆ توێژینه وه له بواری کۆمه ئناسی. ناوه رۆکی بابه ته کانی ناماری کۆمه لایه تی وینایی و نه و بابه تانه ی نهم کۆرسه دا خراوته روو گرنگییه کی زۆری هه یه بۆ دهرچووانی نهم به شه له نه نجامی هاتنه مه یدانی کارکردنی کرده یی.

به شیوه یه کی گشتی دهرنه نجامی خویندنی بواره کانی نهم بابه ته بۆ فیرخواز ده بیته هۆی به رچاو روونی نه و له بواری توێژینه وه یی و به کارهینانی نامرازه نامارییه کان له بواری پراکتیکی و توێژینه وه ی مه یدانی و چۆنیه تی هه ئبژاردنی گونجاوترین نامرازی ناماری بۆ بابه تی توێژینه وه که ی بۆ نه وه ی بگات به راستی دهرنه نجامه کان.

16. لیستی سه چاوه كان:

1. د. احسان محمد الحسن و د. عبد الحسين زيني، الإحصاء الاجتماعي، دار الكتب للطباعة و النشر، الموصل، 1982.
2. د. احمد عبدالسميع طيبة، مبادئ الإحصاء، دار البداية ناشرون و موزعون، عمان، 2008.
3. د. جلال الصياد و عبدالحميد ربيع و عادل سمرة، الإحصاء لطلاب الدراسات الاقتصادية و الإدارية، دار حافظ للنشر و التوزيع، 2008.
4. د. صالح بن محمد الصغير، مقدمة في الإحصاء الاجتماعي، جامعة ملك سعود، دار جامعة الملك سعود، 2001.
5. د. فلاح جابر جاسم الغرابي، محاضرات مادة الإحصاء الاجتماعي، جامعة القادسية، كلية الاداب، قسم علم الاجتماع.
6. د. مصطفى خلف عبدالجواد، الإحصاء الاجتماعي المبادئ و التطبيقات، ط2، دار المسيرة للنشر و التوزيع و الطباعة، عمان، 2013.
7. د. مهدي محمد قصاص، مبادئ الإحصاء و القياس الاجتماعي، جامعة المنصورة، كلية الاداب، قسم علم الاجتماع، 2007، كتبة الفريد الاليكترونية، <http://www.alfred-library.com>.

17. بابته كان

ناوي مامؤستاي بابته	بابته كان	هفته كان
كامران جوهر عبدالله	بهشي يه كه م: ماناي نامار و گرنكي نامار و بواره كانى و جوهره كانى	هفته يه كه م
2022/9/20	يه كه م/ نامار چييه	
	دووم/ گرنكي نامار له زانسته كومه لايه تييه كان	
2022/9/27	سييه م/ بواره كانى نامار	هفته ي دووم
	چوارم/ جوهره كانى نامار له زانسته كومه لايه تييه كان	
2022/10/4	پينجه م/ هه نديك چه مكي په يوهنديدار به نامار	هفته ي سييه م
2022/10/11	شه شه م/ وينه و شيوه زانياريه كان	هفته ي چوارم
2022/10/18	بهشي دووم: پيوهره كانى لايه نى ناوهند (مقايس النزعة المركزية)	هفته ي پينجه م
2022/10/25	يه كه م/ ناوهندى ژميريارى (الوسط الحسابي - Mean)	هفته ي شه شه م
2022/11/1	دووم/ نيوهند (الوسيط - Median)	هفته ي جه و ته م
2022/11/8	سييه م/ منوال (المنوال - Mode)	هفته ي هه شه م
2022/11/15	بهشي سييه م: پيوهره كانى بلاو (المقايس التشتت)	هفته ي نويه م
2022/11/22	يه كه م/ مه ودا (المدى - Range)	هفته ي ده يه م
2022/11/29	دووم/ جياوازي (التباين - Variance)	هفته ي يانزده م
2022/12/6	سييه م/ لادانى پيوهرى (الانعراف المعيارى - Standard Deviation)	هفته ي دوانزده م

		18. بابەتى تيۆرييه
		19. تاقىكردنه وەكان
		پ/ ئامارى كۆمەلايەتى چىيە؟ وەلام
		ئامار ئەو زانستەيە ھەولنى كۆكردنه وەي و پروونكردنه وە وەسفرىدن و شىكردنه وەي داتا و زانىارىيەكان و دەرختنى ئەنجامەكان دەدات، بە بەكارھىنەنى شىوازى چەندايەتى و شىكارى كە جىھانى ئامار پىشتى پى دەبەستىت.
		پ/ سودى ئامارى كۆمەلايەتى بۇ تويژەر چىيە؟ وەلام/
		1- كۆرىنى دياردە و پەيوەندى و كۆراوەكان، ياخود داتا و زانىارىيە چۈنايەتتەيەكان بۇ داتا و زانىارى چەندايەتى و ژمارە كە دەتوانىت ئە شىكارى زانستىدا سوودى لى وەربىگىرىت.
		2- شىوازە ئامارىيەكان يارمەتى تويژەر دەدەن ئە دەرھىنەنى ئەنجامە كشتىيەكان ئە ئەنجامە بەشەكەكان.
		3- شىوازە ئامارىيەكان يارمەتى تويژەر دەدەن بۇ پىشېبىنىكرىدى ئەو ئەنجامانەي كە ئەگەرى ھەيە ئە داھاتوودا يان ئە ھەنومەرجىكى تاييەتدا بەدەست بىن.
		4- شىوازى ئامارى يارمەتى تويژەر دەدات بۇ دىارىكرىدى كارىگەرى فاكترىك يان ھۆكارىك بەبى فاكترىتر، كە بەكردەوە ناتوانىت بە دەست بەينىرىت.
		5- ئەبەكارھىنەنى ئامار ئە تويژىنەوەكاندا تويژەر دەتوانىت كۆراوەكانى تويژىنەوەكە دەست نىشان بكات و كارىگەرى ھەر يەككىيان ئەسەر بابەتى تويژىنەوەكە، ھەرۈھا كارىگەرى ھەر كۆراوىك ئەسەر ئەويتىران.
		6- بە رىگاي ئامارى دەتوانىن پەيوەندى و جىوازى نىوان كۆراوەكان دەست نىشان بكەين.
		20. تىبىنى تر
		لېرە مامۇستاي وانەبىژ دەتوانىت تىبىن و كۆمەنتى خۇى بنوسىت بۇ دەولەمەندىكرىدى پەرتووكەكەي.
		21. پىنداچوونەوەي ھاوول
		ئەم كۆرس بووكە گەنجاوە و بەشىوہىكى رىكوپىك و زانستى ئامادەكراوە بۇ فىرخوزانى قوناعى دووہى كۆمەئناسى. پىنداچوونەوەي بۇ كراوە ئەلايەن ....